

Międzynarodowa Droga Wodna

E 70

Zapraszamy na MDW E 70

Turystyka wodna w Polsce coraz śmielej wkracza na rzeki i kanały. I nic dziwnego, bo polskie drogi wodne są jednymi z najdłuższych i najbardziej urodziwych w Europie. Jedyne Finlandia, Niemcy, Francja i Holandia mogą pochwalić się większą niż Polska długością żeglownych dróg wodnych.

Wiele z nich to nie tylko urodziwe ciekły wodne, ale i wartościowe tereny przyrodnicze. Na rzekach niezwykle łatwo podglądać przyrodę. Te walory powodują, że polskie rzeki

i kanały w dużej mierze stanowią obszary chronione przyrodniczo, także w ramach Europejskiej Sieci Ekologicznej Natura 2000.

Inną wartością są zabytkowe obiekty hydrotechniczne: mosty, śluzy, stacje pomp i zabytki przypominające, że Polska przez wiele wieków pielęgnowała szlaki wodne, jako główne arterie komunikacyjne i transportowe. Wszak jeszcze nie tak dawno Wisła była najbardziej żeglowną rzeką w Europie. Z perspektywy statku, jachtu czy kajaka widać czas, w którym odwróciliśmy się od rzek. Ale i nietrudno dostrzec ślady powrotu nad rzeki. Coraz więcej turystycznych szlaków, portów, marin i przystani czeka na turystów.

Dla przywrócenia świetności polskiemu odcinkowi Międzynarodowej Drogi Wodnej E 70 marszałkowie sześciu województw postanowili sprzęgnąć swe siły. Jednym z elementów tych działań jest pokazanie amatorom turystyki wodnej, jakie już czekają na nich atrakcje. Zapraszamy do lektury tego przewodnika i na naszą wspólną drogę wodną.

Gwarantujemy moc pozytywnych wrażeń.

600 km polskimi rzekami

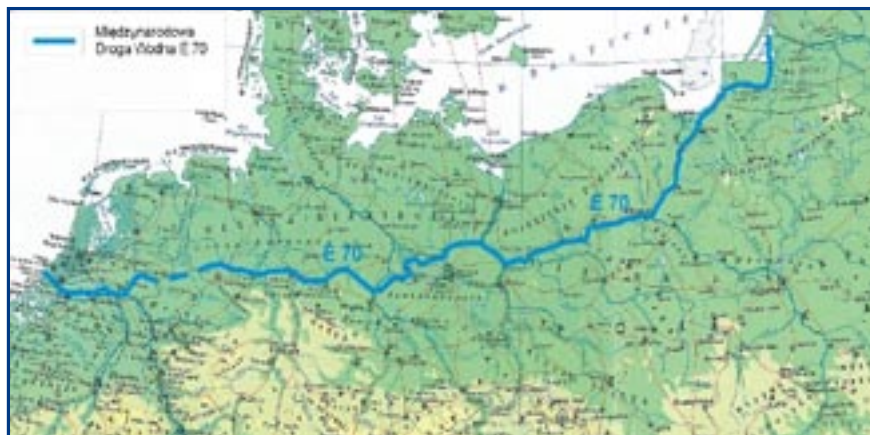
W Europie sklasyfikowano ok. 36 tys. km śródlądowych dróg wodnych, z tego ok. 3.660 km w Polsce. Gęstszą i dłuższą siecią dróg wodnych mogą pochwalić się tylko Holandia, Belgia, Finlandia i Niemcy, a gęstszą acz krótszą: Węgry i Luksemburg.

W 1996 roku, z tej sieci wydzielono kilkanaście szlaków, które docelowo mają połączyć setki portów w całej Europie. Nadano im status międzynarodowych dróg wodnych. Trzy z nich przebiegają przez terytorium naszego kraju:

E 30 – ze Sztokholmu przez Bałtyk i Odrę do Bratysławy

E 40 – z Bałtyku Wisłą na Morze Czarne

E 70 – z Antwerpii (Belgia) do Kłajpedy (Litwa).

Długość tych trzech szlaków wodnych wynosi ok. 2.000 km. Docelowo mają odciążać drogi kołowe od transportu towarów. Jednak „przywrócenie ich gospodarce” wymaga ogromnych nakładów finansowych.

Za to znakomicie nadają się do uprawiania coraz modniejszej turystyki wodnej. Dziś już pływa po nich ok. 100 statków pasażerskich, przewożących ponad milion pasażerów rocznie. Intensywnie rozbudowywana jest infrastruktura ułatwiająca uprawianie tej formy turystyki. Powstają nowe przystanie, mariny i inne obiekty turystyczne, które są nieodzownym uzupełnieniem walorów przyrodniczych, krajobrazowych i zabytkowych.

Od kilku lat marszałkowie sześciu województw podejmują działania, których celem jest rozwijanie Międzynarodowej Drogi Wodnej E 70. Wytarczają nowe szlaki, likwidują istniejące przeszkody i bariery, poprawiają i rozwijają infrastrukturę turystyczną oraz organizują regaty i inne wydarzenia

dla wodniaków. Współpracują w tym zakresie m.in. z Niemcami, Holendrami i Litwinami. Po wcześniej podpisanych deklaracjach współpracy, w 2008 roku w Kadytach nad Zalewem Wiślanym zdecydowali o przygotowaniu strategii i dokumentacji, która ułatwi realizowanie nowych inwestycji, w tym związanych z aktywizacją turystyki wodnej.

MDW E 70 staje się coraz przyjaźniejsza dla wodniaków. Na kolejnych kartach tego miniprzeglądu pokazujemy miejsca, do których szczególnie gorąco chcemy Państwa zaprosić. Robimy to ze świadomością, że liczącej 600 km trasy nie sposób przedstawić w tak lakoniczny sposób. Znamy jednak żeglarzy, kajakarzy, wędkarzy i amatorów spędzania wolnego czasu nad wodą. Jeśli raz skorzystają z zaproszenia i będą zadowoleni, to na pewno powrócą na szlak.

Zatem zapraszamy. Na Odrę, na Lubuski Szlak Wodny, spływ Notecią, Wartą i Obrą. Zapraszamy na Wielką Pętlę Wielkopolski, Brdę i Kanał Bydgoski. Na Dolną Wisłę, Pętlę Żuławską i Zalew Wiślan. Zapraszamy na Międzynarodową Drogę Wodną E 70.

*Marszałkowie sześciu województw po podpisaniu deklaracji współpracy dotyczącej rewitalizacji MDW E 70
fot. D. Wcisła*

Województwo Zachodniopomorskie

Obszar Województwa Zachodniopomorskiego, przez który przebiega MDW E 70 charakteryzuje się dużą ilością lasów oraz jezior. Region przyciąga ciekawą historią i obrazującymi ją zabytkami.

Polska część MDW E 70 rozpoczyna się w Gminie Cedynia. Wita ona pięknymi widokami **Cedyńskiego Parku Krajobrazowego**, zajmującego ponad 30 000 ha. Na jego terenie znajdują się liczne Rezerваты, w których podziwiać można różne gatunki fauny i flory. Dla turystów aktywnych oznaczono szlaki turystyczne, także tematyczne m.in. cysterski, joanniński, templariuszy, krzyżacki.

Warto zobaczyć - Klasztor Cysterek, Muzeum Narodowe, Wieża Widokowa, Pomnik Tysiąclecia Państwa Polskiego w Osinowie Dolnym, Cmentarz w Siekierkach.

Imprezy - Dni Cedyni z festywnym historycznym „Goreją wici wojenne” odbywający się na Górze Czibora (czerwiec)

Podróżując na południe kolejną odwiedzaną jest Gmina Moryń. Jej największym atutem są urokliwe tereny jez. Morzycko

– najgłębszego na Pojezierzu Zachodnim. Zatopiony w nim wrak samolotu z czasów II wojny światowej to nie lada gratka dla miłośników nurkowania. Na amatorów aktywnego wypoczynku czekają trasy turystyczne oraz stadnina koni w Bielinie.

Warto zobaczyć - Kościół w Moryniu z fragmentami gotyckich malowideł, Pałac Barokowy w Bielinie.

Imprezy - Jarmark Moryński (lipiec/sierpień).

Idąc na południe dotrzemy do Gminy Mieszkowice. **Rzeki Kurzyca i Ślubia, jezioro Siegniewskie** wraz z otaczającym je lasem tworzą obiekt rezerwatowy.

Warto zobaczyć - Kościół gotycki, pomnik Mieszka I, Muzeum Wojsk Inżynieryjnych I Armii Wojska Polskiego w Gozdowicach, cmentarz wojskowy w Starych Łysogórkach

Imprezy - Mieszkowickie Dni Kultury i Przyjaźni (sierpień).

Najbardziej na południe województwa położona jest Gmina Boleszkowice. Malowniczo usytuowana wśród Parku Krajobrazowego **Ujście Warty** oraz rezer-

watów Porzecze i Cisy Boleszkowickie. Na jej trasie przebiega rzeka Myśla.

Warto zobaczyć - Kaplica Zakonu Templariuszy i Park Kulturowy w Chwarszczanach.

Imprezy - Turniej Rycerski w Chwarszczanach (sierpień)

Wiele atrakcji czeka również w gminach leżących w pobliżu trasy:

- **Dębno** – przez którą przepływa rzeka Myśla, idealna do spływów kajakowych. Są tu wytyczone szlaki piesze i rowerowe.

- **Myślibórz** – główny atut to Jezioro Myśliborskie. Działaniom wodnym patronuje Klub Sportowy „Szkuner” oferujący wypożyczalnie sprzętu, a także szkolenia oraz Ośrodki Sportu i Rekreacji.

- **Trzcińsko-Zdrój**, które może pochwalić się pięknymi

nymi rzekami Rurycą oraz Tywą, a także jeziorem Strzeszowskim.

- Chojna - pięknie położona miejscowość, która oprócz zabytków oferuje raj dla turystów wodnych. Położone na terenie gminy jeziora (Narost, Jelenin, Mętno, Ostrów) stwarzają idealne możliwości dla uprawiania sportów wodnych. W Jeleninie znajduje się wypożyczalnia sprzętu.

*Sienkiewicz cmentarz wojenny
fot. UMWZ w Szczecinie*

*Myślubórz
fot. UMIG Myślubórz*

Położenie geograficzne i komunikacja

Położenie geograficzne i dostępność komunikacyjna Kostrzyna stanowią niewątpliwie jeden z największych atutów miasta.

Walory krajoznawcze Kostrzyna i jego okolic

Kostrzyn otaczają lasy, przepływają przezeń rzeki Odra i Warta tworząc unikalne w Europie rozlewiska. Położenie wodne między Berlinem a Gorzowem Wlkp. stwarza możliwość organizowania rejsów białej floty z możliwością postoju w Kostrzynie.

Zabytki

Najciekawszym zabytkiem dzisiejszego Kostrzyna są „Kostrzyńskie Pompeje” – odgruzowane ruiny kostrzyńskiej twierdzy i Starego Miasta.

Park Narodowy „Ujście Warty”

Park Narodowy „Ujście Warty” powstał w miejsce istniejącego od 1977 r. rezerwatu przyrody Słońsk oraz części Parku Krajobrazowego Ujście Warty. Park jest unikalną na skalę europejską ostoją ptaków wodnych i błotnych.

Innymi ciekawymi obiektami są:

- Stalag III C na osiedlu Drzewice,
- XIX -wieczny dwupiętrowy dworzec kolejowy,
- kościół pw. Najświętszej Marii Panny - Matki Kościoła,
- pochodzący z okresu międzywojennego pomnik poległych w I wojnie światowej - tzw. „Pomnik Lwa”,
- nieczynna wieża ciśnię z 1903 roku,
- budynek przepompowni na Warnikach.

Szlaki turystyczne

- Międzynarodowy szlak rowerowy R1.
- Rowerowy „Polsko-niemiecki szlak przyjaźni”.
- Polsko-niemiecki szlak kulturowo-przyrodniczy „Zakonów rycerskich na Ziemi Lubuskiej”.
- Szlak pieszy (czerwony) im. St. Czarnieckiego.

*Santok, przeprawa promowa
fot. T. Jastrzębski*

*Fosa i most
fot. T. Kulik*

Zapraszamy na Wielką Pętlę!

Wakacje na wodzie, romantyczna podróż barką motorową lub jachtem? Czemu nie.

Szlak turystyczny „Wielka Pętla Wielkopolska” to doskonała okazja do takich wędrówek. Liczy łącznie 687,9 km. Można tu pływać tygodniami, odwiedzając każdego dnia inne miejsca, dzieląc przyjemny pobyt na wodzie pomiędzy zwiedzanie starych miast i przyrodniczych uroczysk. Można wybierać z „Pętli” krótsze trasy oraz rozliczne wodniackie i krajoznawcze atrakcje.

Szlak przebiega przez tereny województw: wielkopolskiego (356,5 km), lubuskiego i kujawsko-pomorskiego.

Cała trasa „Pętli” jest dostępna dla jednostek o zanurzeniu do 60 cm, szerokości do 4 m i długości do 20 m. Większe jednostki pływają jedynie na dolnej Warcie i Noteci oraz odcinku Konin – Kruszwica.

Wędrówkę wodną rozpocząć można w każ-

dym dogodnym miejscu, slipując łodzie w jednej z warciańskich marin lub przystani, np. w Łądzie, Śremie lub w Pyzdrach, w noteckich portach w Ujściu i Czarnkowie albo w przystaniach nad pięknymi jeziorami pomiędzy Wartą a Gopłem.

Szlak obejmuje rzekę Wartę na odcinku Konin – Santok (338,5 km). Dalej poprowadzi do ujścia Drawy przez 48,8 kilometrowy odcinek płynącej swobodnie Noteci. Stamtąd wiedzie przez 139,9 km i 16 malowniczych śluz, wspinających się na wododział pomiędzy Notecią i Brdą – do Kanału

Górno Noteckiego (25 km). Na koniec – znowu Notecią – aż do Gopła i stamtąd Kanałem Ślesińskim do Konina (to ostatni już fragment „Pętli” – 62,1 km). Jeżeli założymy sobie 14 dni efektywnej żeglugi (w dowolnym kierunku) to codziennie czeka nas około 48 km łatwej i pięknej wędrówki. Na zwiedzanie zabytków oraz na grzybobranie lub wędrówki w borach Puszczy Noteckiej warto przeznaczyć dalszych siedem dni. Ciekawi świata kajakarze natomiast, na pełne opłynięcie „Pętli”, powinni zarezerwować co najmniej 28 dni.

*Na szlaku wodnym
fot. A.Kaleniewicz*

Noteć
fot. A.Kaleniewicz

Warta
fot. A.Kaleniewicz

*Zakola Noteci
fot. UMiG w Nakle nad Notecią*

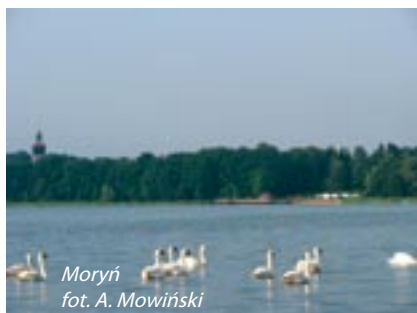
*Skwierzyna-Hotel Dom nad Rzeką - Złot wodniaków
Fot. Tomasz Jastrzębski*

*Lubuskie Ujście Warty
fot. J. Mazurek*

*Ujście Szarpawy
do Zalewu Wiślanego
fot. UG w Stegnie*

*Moryń
fot. A. Mowiński*

*Noteć
fot. A.Kaleniewicz*

Żyła
A. Kaleniewicz

Bydgoszcz
fot. UM Bydgoszcz

Myślibórz
fot. P. Posiezek

Elbląg, rzeka Elbląg
fot. J. Wcisła

Narodowe Centrum Żeglarstwa
w Gdańsku Górach Zachodnich
fot. UMWP BRDW

Tolkicko
fot. J. Wcisła

Województwo Kujawsko-Pomorskie

Kujawsko-Pomorskie to unikatowy region, który mieści dwa w jednym: tętniące życiem miasta i nieokielznaną przyrodę...tu nawet stolice są dwie.

Nieocenionym bogactwem naturalnym regionu są ciekły wodne, wśród których szczególną rolę odgrywa **Wisła** – główna oś hydrograficzna województwa. Królowa polskich rzek wpływa do kujawsko-pomorskiego od południa, płynąc przez takie miastajak: Włocławek, Toruń, Bydgoszcz i Grudziądz. Pisząc o kujawsko-pomorskim nie sposób nie podkreślić fenomenu przyrodniczego jaki tworzy **Dolina Noteci** – jedna z najlepiej zachowanych bagiennych dolin rzecznych w Polsce. Ustępujący pejzaż Łąk Nadnoteckich wprowadza nas w obszar **Bydgoskiego Węzła Wodnego (BWV)**, który jest jednym z najcenniejszych dziedzictw miasta i głównym elementem Międzynarodowej Drogi Wodnej E 70 (od Noteci, poprzez kanał Bydgoski, po Brdę i Wisłę), łączącej wschodnią i zachodnią Europę.

Bydgoski Węzeł Wodny, na który składają się: Kanał Bydgoski, Stary Kanał Bydgoski, Brda i Wisła, wraz

ze wszystkimi sprawnymi, wartościowymi pod względem kulturowym i technicznym urządzeniami wodnymi i przyległymi terenami jest podstawowym zasobem przyrodniczym miasta. Ten unikatowy zespół, wpisany do rejestru zabytków, identyfikuje Bydgoszcz i stanowi o walorach i szansach jej rozwoju. Władze miasta podejmują również starania, by w przyszłości Kanał Bydgoski został wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO, co nada mu nową, światową rangę.

W Bydgoszczy wszystko zawsze było i jest związane z wodą. Miasto swą lokalizację i rozwój gospodarczy zawdzięcza Brdzie i Kanałowi

Bydgoskiemu, dzięki któremu w XIX w. nastąpił rozkwit miasta. Obecnie Brda wraz z Wyspą Młyńską, Operą Nova, Katedrą, Starym Portem, Rybim Rynkiem, budynkami BRE Banku – najładniejszymi gmachami użyteczności publicznej lat 90-tych w Polsce, stanowi swoisty „wodny salon miasta”.

Poniżej Bydgoszczy szlak wodny wiedzie Doliną Dolnej Wisły z wysoką, stromą i urozmaiconą strefą krawędziową wysoczyzny, w którą wciną się rzeka tworząc piękny **Przełom Fordoński**, zwany również „bramą dolnej Wisły”. Liczne rezerваты przyrody, jakie wyróżniono w **Dolinie Dolnej Wisły** stanowią prawdziwy raj dla poszu-

WYSPA MŁYŃSKA - serce Bydgoszczy Jest zieloną enklawą w centrum miasta, otoczoną wodami Brdy i Brdy Młynówki, które płyną na dwóch różnych poziomach. Ze względu na swój unikatowy układ przestrzenno – krajobrazowy objęta jest w całości ochroną konserwatorską. Wyspa stanowiła zaplecze gospodarcze miasta, była siedzibą Mennicy Królewskiej i centrum przemysłu młynarskiego. Do dziś dnia zachowała swój przemysłowy, historyczny charakter. Obecnie w ramach rewitalizacji podejmowane są działania przystosowujące infrastrukturę wyspy do funkcji: rekreacyjno-wypoczynkowych, kulturalnych i hotelowo-kongresowych.

kujących bliskości z przyrodą. Warto podkreślić, że kujawsko-pomorski odcinek szlaku wodnego E 70 (z wyjątkiem zurbanizowanych części w granicach Nakła nad Notecią i Bydgoszczy) objęty jest siecią Natura 2000, w ramach której specjalnej ochronie podlegają ptaki.

Podczas spaceru szlakiem wodnym warto zobaczyć również zamki i kościoły – spuściznę średniowiecznej działalności zakonu Krzyżackiego na tym terenie. Lekkie i wysmukłe kształty tych budowli, przesiąknięte jeszcze duchem dawnych czasów, nadają miastom niepowtarzalnego charakteru. Przykładem doskonale zachowanej budowli z tamtego okresu jest kościół Wniebowzięcia NMP w Chełmnie. Znajdują się tam relikwie św. Walentego, które sprawiły, że miasto okrzyknięto regionalną stolicą zakochanych.

Kolejnym przystankiem na szlaku MDW E 70 jest **Grudziądz** z charakterystyczną dla tego miasta panoramą, którą tworzy usytuowany na wiślanej skarpie zespół spichrzy z XVII – XVIII w. Miasto zachowało swój średniowieczny układ urbani-

Toruń
fot. D. Pach

styczny z licznymi kamienicami i obiektami sakralnymi, a na Wzgórzu Zamkowym odnaleźć możemy ruiny zamku krzyżackiego z drugiej połowy XIII w.

Nie można zakończyć zwiedzania regionu kujawsko-pomorskiego bez odwiedzenia **Toruń** – gotyckiej perły architektonicznej. Dzięki swoim zabytkom starówka

wraz z Ratuszem z XIV wieku, kamieniczkami i fragmentami murów zamkowych została wpisana na listę światowego dziedzictwa UNESCO.

Można by jeszcze długo wyliczać atrakcje, jakie czekają na turystów w województwie kujawsko-pomorskim. Z całą pewnością wśród nich każdy znajdzie coś dla siebie. Kto nie wierzy niech sprawdzi sam!

„SŁONECZNIK” pływający po Brdzie, jako Bydgoski Tramwaj Wodny, jest jedynym tego typu statkiem w Europie. Zasilana energią słoneczną jednostka mieści 28 pasażerów i rozwija prędkość 12 km/h. Pełni funkcje środka komunikacji miejskiej i atrakcji turystycznej Bydgoszczy. Na jego pokładzie odbywają się również zajęcia dydaktyczne z krajoznawstwa i historii dla dzieci i młodzieży z bydgoskich szkół.

W inauguracyjny rejs Bydgoski Tramwaj Wodny wyruszył 9 października 2004r. Początkowo linia była obsługiwana przez statek należący do Żeglugi Bydgoskiej. Od 2008r. funkcję tę pełni „Słonecznik”.

16

rakter hydrograficzny a także klimat. Ponadto łączy obiekty związane z unikatowym w skali kraju dziedzictwem kulturowym Żuław Wiślanych, powstałym w wyniku ścięcia się różnych kultur na przestrzeni wieków (obiekty sakralne, zamki gotyckie, mosty zwodzone, śluzy, domy podcieniowe, itp.).

W wyniku realizacji projektu, powstanie nowoczesna infrastruktura żeglarska umożliwiająca cumowanie około 450 jednostek pływających, składającej się z: portów żeglarskich (Krynica Morska, Kąty

Rybackie, Elbląg, Frombork, Tolkmicko), przystani jachtowych (Sztutowo, Rybina, Osłonka, Malbork, Nowa Pasłęka, Braniewo, Gniew, Błotnik, Biała Góra, Gdańsk - Sobieszewo), pomostów cumowniczych (Drewnica, Tczew, przy śluzach w Przegalinie, Gdańskiej Głowie, Michałowie, Rakowcu, Szonowie i Białej Górze) oraz nabrzeży bądź przystani żeglugi pasażerskiej (Gdańsk – Sobieszewo, Gniew, Malbork, Rybina, Frombork). Ponadto dla poprawy warunków żeglugowych na szlakach wodnych

Deltę Wisły zostaną przebudowane dwa stałe mosty na zwodzone w Przegalinie i Nowej Pasłęce oraz nastąpi zelektryfikowanie śluzy Gdańska Głowa. Celem przybliżenia Programu rozwoju dróg wodnych Deltę Wisły i Zalewu Wiślanego, którego istotnym elementem jest projekt „Pętla Żuławska” stanowiący istotną część MDW E 70. W dniu 20 czerwca 2009 r. odbędzie się III Międzynarodowy Zlot Żeglarski Kąty Rybackie-Krynica Morska.

Rozwidlenie rzeki Szarpawy i Wisły Królewieckiej
fot. UG w Stegnie

Województwo Warmińsko-Mazurskie

Odcinek MDW E 70 na terenie województwa warmińsko-mazurskiego to strefa Zalewu Wiślanego i rzeki Pasłęki oraz rzeka Elbląg.

Strefa Zalewu Wiślanego to obszar rozciągający się na wschód od ujścia Wisły do Zatoki Gdańskiej, aż za Kaliningrad (Rosja) o powierzchni 23.870 km².

Powierzchnia samego Zalewu Wiślanego to 838 km², z tego w granicach Polski – 328 km². Długość Zalewu to 90,7 km, z tego w Polsce – 35,1 km. Najszersze miejsce Zalewu to 13 km, a najwęższe 6,8 km, średnia głębokość 2,5 m.

Obszar Zalewu Wiślanego to wspaniałe miejsce do uprawiania turystyki wodnej, spędzenia weekendu, wakacji lub urlopu.

Główne atrakcje tego obszaru to:

Elbląg – miasto położone nad rzeką Elbląg, założone w XIII wieku, hanzeatycki ośrodek handlowo-portowy Żuław, obecnie liczy ok. 128 tys. mieszkańców, początek szlaku żeglugowego do Ostródy poprzez system pięciu pochylni. Obiekty godne zwiedzenia to: zrekonstruowane Stare Miasto,

gotycki kościół z XIV wieku pw. św. Mikołaja, dawny poddominikański kościół pw. NMP – obecnie Centrum Sztuki Galeria EL oraz Brama Targowa z XIV wieku.

Port Morski w Elblągu – największy port Zalewu Wiślanego, zaliczanego do wewnętrznych wód morskich, z bogatą historią, m. in. Zakłady Schichau'a, które w latach 1885 – 1945 wyprodukowały 1.634 statki.

Kadyny – malownicza i urokliwa miejscowość położona na Wysoczyźnie Elbląskiej, zawiązująca swoją oryginalną zabudowę Cesarzowi Wilhelmowi II, który wybrał wieś na swoją letnią rezydencję. Do dzisiaj zachowały się zabudowania pałacowe wraz z parkiem. Miejscowość sąsiaduje z rezerwatem leśnym „Kadyński Las” z ponad dwustuletnim drzewostanem dębowo-bukowym. W pobliskich miejscowościach: Łęcze, Huta Żuławska, Kamionek Wielki do dzisiaj zachowały się domy podcieniowe.

Tolkmicko – miasteczko portowe, największy port na Zalewie Wiślanym, stanowiący nie tylko schronienie dla kutrów rybackich, ale także dogodną przystań dla

statków żeglugi pasażerskiej. Obiekty godne uwagi to: kościół z XIV wieku pw. św. Jakuba Apostoła oraz domy mieszczańskie z II połowy XVIII wieku. W odległości ok. 4 km od Tolkmicka w wodach Zalewu zanurzony jest wielki głaz narzutowy tzw. **Święty Kamień** (dawny ołtarz ofiarny Prusów) o obwodzie 13,8 m.

Frombork – niewielkie miasteczko położone na wzgórzach u brzegu Zalewu Wiślanego, założone w XII wieku. Swoją sławę zawdzięcza Mikołajowi Kopernikowi – wielkiemu astronomowi, lekarzowi i doktorowi prawa. Główna atrakcja miasteczka to kompleks Wzgórza Katedralnego z XIV wieku (katedra, pałac biskupi, kanonnie, wieża Radziejowskiego, wieża Kopernika, mury obronne z basztami).

Braniewo – położone nad rzeką Pasłęką, jedno z najstarszych miast w Polsce, założone w I połowie XIII wieku, pierwsza stolica Warmii z siedzibą biskupów warmińskich, miasto graniczące z Obwodem Kaliningradzkim.

Imprezy żeglarskie na Zalewie Wiślanym w 2009 roku

- Długodystansowe Regaty wokół Zalewu Wiślanego o Puchar Burmistrza Tolkmicka. Tolkmicko. 5-7 czerwca 2009 r.
- III Międzynarodowy Złot Żeglarski. Regaty o Puchar Marszałków Województwa Pomorskiego i Warmińsko-Mazurskiego. Krynica Morska. 19-21 czerwca 2009 r.
- Regaty o Puchar Prezydenta Miasta Elbląga. Tolkmicko. 3-5 lipca 2009 r.
- Regaty o Puchar prezesa Elbląskiego Okręgowego Związku Żeglarskiego. Krynica Morska. 4-5 lipca 2009 r.
- Regaty o Puchar Prezydenta Miasta Elbląga. Tolkmicko. 3-5 lipca 2009 r.
- Regaty Puchar Polski Jachtów Kabinowych. Tolkmicko. 10-12 lipca 2009 r.
- Puchar im. Jarka Rębalskiego. Nowa Pasłęka. 31 lipca-2 sierpnia 2009 r.
- Młodzieżowe Międzynarodowe Regaty Jantarowe. Krynica Morska. 10-12 lipca 2009 r.
- Błękitna Wstęga Zalewu Wiślanego oraz Puchar Burmistrza Krynicy Morskiej. Krynica Morska. 14-16 sierpnia 2009 r.
- Fromborska Jesień. Frombork. 4-6 września 2009 r.
- Regaty. Krynica Morska. 18-20 września 2009 r.

Najlepszy sternik sezonu żeglarskiego otrzymuje puchar Grand Prix Zalewu Wiślanego, którego fundatorem jest marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego Jacek Protas.

*Elbląg, rzeka Elbląg
fot. archiwum UM w Elblągu*

*Frombork od strony Zalewu Wiślanego
fot. D. Wcisła*

Informacje praktyczne dla turysty-wodniaka

Województwo zachodniopomorskie:

Baza noclegowa (obiekty skategoryzowane, umieszczone w Ewidencji Obiektów Hotelarskich):

- Hotel Piast , 74-520 Cedynia ul. Świerczewskiego 2, tel.: (091) 414-48-94, www.piastr-hotel.pl
- Klasztor Cedynia, 74-520 Cedynia ul. Konopnickiej 10, tel.: (091) 414-45-31, www.klasztorcedynia.pl

Informacja turystyczna:

- Punkt Informacji Turystycznej w Cedyni, pl. Wolności 4, tel.: (091) 431-78-31, www.cedynia.pl, turystyka@cedynia.pl
- Centrum Informacji Turystycznej w Mieszkowicach, pl. Wolności 7, tel.: (091) 414-54-78, www.mieszkowice.pl, cit@mieszkowice.pl
- Biuro Informacji Turystycznej w Moryniu ul. Szeroka 12, tel.: (091) 414 61 23, www.moryn.pl, bit@moryn.pl
- Punkt Informacji Turystyczno – Kulturalnej w Myśliborzu ul. Rynek im. Jana Pawła II 15, tel. (095) 747-91-63, www.wrotamysliborskie.pl, pikt@mysliborz.pl

Wypożyczalnie sprzętu wodnego:

- Wypożyczalnia Sprzętu Turystycznego „Chatka Gagatka”, Jelenin 14 k. Chojny, czynna codziennie w godz. 10 00 - 18 00, tel.: (0 91) 414-31-62, tel. kom.: 515 294 004
- ZPOW „Szkuner”, Myślibórz ul. Marcinkowskiego 5, tel.: (0 95) 747-25-12, 747-22-67, e-mail: szkuner@szkuner.edu.pl, <http://www.szkuner.edu.pl/cennik.html>,
- Ośrodek Sportu i Rekreacji, Myślibórz ul. Listopada 11, tel.: (0 95) 747-26-71

Województwo lubuskie:

Baza noclegowa:

- Hotel Bastion, Kostrzyń ul. Graniczna 1, tel. 095 752 5970
- Dom Turysty, Kostrzyń ul. Piastowska 8, tel. 095 752 3041
- Pokoje do wynajęcia, Kostrzyń ul. Kościelna 8a (Drzewice), tel. 095 752 3419 lub 600 610 608
- Pokoje do wynajęcia, Kostrzyń ul. Wędkarska 4/12, tel. 517 476 744
- Pokoje do wynajęcia, Osiedle nad Wartą 10, tel. 095 752 3050 lub 512 313 223
- Gospodarstwo Agroturystyczne, ul. Kostrzyńska 35, tel. 601 198 101

Inne:

- "Cafe Canape" - przystań rzeczna, sezonowe pole namiotowe i camping Kostrzyń, ul. Nadbrzeżna 4, tel. 095 752 2462 lub 502 076 244
- Zagroda Jeździecka „Czarcia Podkowa” Sarbinowo 118, 74-404 Cychry, tel./fax 095 769 1929 lub 501 054 773 lub 506 510 542

Informacja turystyczna:

- Punkt Informacji Turystycznej, Brama Berlińska, Kostrzyń ul. Berlińska 1, tel. 607 495 203, wtorek - niedziela 10:00 - 16:00, it@kostrzyn.um.gov.pl
- Punkt Informacji Turystycznej, Muzeum Przyrodnicze, Kostrzyń ul. Dworcowa 7, tel. 095 752 3673, codziennie 09:00 - 13:00 i 15:00 - 18:00, poza sezonem wtorek - niedziela 10:00 - 16:00
- Biuro Promocji Turystyki, Urząd Miasta, Kostrzyń ul. Kopernika 1, tel. 095 727 8123, poniedziałek - piątek 8:00 - 15:00

Województwo wielkopolskie:

Okręgowe związki żeglarskie w Wielkopolsce:

- Kaliski Okręgowy Związek Żeglarski , 62-800 KALISZ ul. Częstochowska 7, tel. (0-62) 502 40 20, www.ozz.kalisz.pl, e-mail: biuro@ozz.kalisz.pl
- Koniński Okręgowy Związek Żeglarski, 62-500 KONIN ul. Okólna 41, tel./ fax: (0-63) 245 85 50, www.knozz.9g.pl, e-mail: metkomp@kn.onet.pl

- Piłski Okręgowy Związek Żeglarski, 64-920 PIŁA ul. Kossaka 23/14, tel. (0-67) 212 59 34
- Wielkopolski Okręgowy Związek Żeglarski, 61-546 POZNAŃ ul. Św. Jerzego 3/1, tel./fax: (0-61) 835 49 35, 0-61 835 47 77, www.pozz.poznan.pl, e-mail: info@pozz.poznan.pl

Informacja turystyczna:

- Centrum Informacji Turystycznej w Poznaniu Stary Rynek 56/60, tel.061 852 61 56, fax 061 855 33 79, it@cim.poznan.pl
- Wielkopolska Organizacja Turystyczna w Poznaniu ul. 27 Grudnia 17/19, tel. 061 66 45 234, www.wotwielkopolska.pl, biuro@wotwielkopolska.pl
- Punkt Informacji Turystycznej w Chodzieży ul. Kościuszki 32, tel. 067 381 81 38, www.chodziez.pl
- Punkt Informacji Turystycznej w Czarnkowie ul. Rybaki 3, tel./fax 067 255 20 88, www.czarnkowsko-trzcianeczki.pl, powiat@pct.jst.pl
- Centrum Informacji Turystycznej w Kaliszu ul. Garbarska 2, tel./fax 062 598 27 31, www.kalisz.pl, cit@osir.kalisz.pl

Więcej informacji o regionie:

- www.turystyka-wielkopolska.pl
- www.wielkopolska.travel
- www.turystyka-kulturowa-wlkp.pl

Województwo kujawsko-pomorskie:

Baza noclegowa i gastronomiczna:

www.visitkujawsko-pomorskie.pl

Mariny, przystanie:

- przystań Zespołu Szkół Żeglugi Śródlądowej w Nakle nad Notecią ul. Poznańska 3, tel. 693 855 017, 693 855 016
- Port Drzewny w Toruniu ul. Droga Starotoruńska 5a, tel. (056) 654 25 62
- HKŻ „Koga” w Bydgoszczy ul. Witebska 4, tel. 691 262 768
- YKP Bydgoszcz w Bydgoszczy ul. Witebska 14-16, tel. 695 611 372, 606 659 639

Związki i organizacje żeglarskie:

- Kujawsko-Pomorski Okręgowy Związek Żeglarski w Bydgoszczy ul. Żupy 2, tel. (052) 371 96 17
- Stowarzyszenie Żeglarskie „Yacht Klub Toruń” w Toruniu ul. Św. Andrzeja Boboli 37, tel/fax: (056) 65 11 420

Informacja turystyczna:

- Wojewódzkie Centrum Informacji Turystycznej, 85-105 Bydgoszcz Stary Rynek 22, tel./fax: (052) 33 99 229
- Ośrodek Informacji Turystycznej, 87-100 Toruń, Rynek Staromiejski 25, tel. (056) 621 09 31, (056) 651 08 12 fax: (056) 621 09 30
- Chełmińska Informacja Turystyczna, 86-200 Chełmno, Rynek 28, tel./fax: (055) 686 21 04
- Punkt Informacji Turystycznej, 86-300 Grudziądz ul. M.C. Skłodowskiej 19, tel./fax: (056) 461 23 18

Jednostki WOPR:

- Rejonowe WOPR w Bydgoszczy ul. Toruńska 157, tel. 660 412 240
- Rejonowe WOPR w Toruniu ul. Ks. J. Popiełuszki 3, tel. (056) 661 32 30

Województwo pomorskie:

Informacja turystyczna:

- Żuławski Punkt Informacji Turystycznej 83-020 Cedry Wielkie ul. Osadników Wojskowych 41a, , tel. 058 683 66 35, zokis@cedry-wielkie.pl,
- Gdańska Informacja Turystyczna PTTK,80-827 Gdańsk ul. Długa 45, , tel. 058 301 60 96, www.pttk-gdansk.pl, biuro@pttk-gdansk.pl, it@pttk-gdansk.pl,
- Centrum Informacji Turystycznej 80-861 Gdańsk ul. Heweliusza 29, , tel. 058 301 43 55,

www.got.gdansk.pl, got@got.gdansk.pl,

- Informacja Turystyczna w Biurze Obsługi Ruchu Turystycznego, 83-140 Gniew: ul. Zamkowa 3, tel. 058 535 21 62, www.gniew.pl/turystyka.htm, bort@zamek-gniew.pl
- Informacja turystyczna, 82 - 120 Krynica Morska ul. Gdańska tel (0 55) 247 63 76; it@krynicaamorska.pl
- Informacja Turystyczna ul. Piastowska 15 Malbork, tel. (55) 273 49 90; Sezonowa
- Informacja Turystyczna ul. Sikorskiego, 82-100 Nowy Dwór Gdański, tel. 055 648 22 93
- Informacja Turystyczna ul. Gdańska 60, Stegna, tel. (055) 247-82-92
- Informacja turystyczna (Tczewskie Centrum Sportu i Rekreacji) Wojska Polskiego 28a, 83-110 Tczew, tel. (58) 531 46 26, 531 56 02, it.tczew@wp.pl

Porty, przystanie, stancje wodne, miejsca przystosowane do cumowania, punkty widokowe:

- Przystań Marina Gdańsk ul. Szafarnia 10, tel. 058 301 71 10 www.mosir.gda.pl,
- Narodowe Centrum Żeglarsstwa AWFis Gdańsk ul. Stogi 20 A, 80-642 Gdańsk-Górki Zachodnie, tel. 058 304 18 72,

Czarter jachtów i łodzi motorowych, wypożyczalnie kajaków:

- Żeglarski Ośrodek Morski AWFis ul. Stogi 20, Górki Zachodnie, tel. 058 307 33 87,
- Jachtklub Stoczni Gdańskiej ul. Przełom 9, Górki Zachodnie, tel. 058 307 31 15 w. 15,
- Jacht Club ul. Bojerowców 1, 82 - 120 Krynica Morska el (0 55) 247 60 99,
- Wypożyczalnia kajaków i organizacja spływów Tczewskie Centrum Sportu i Rekreacji, ul. Wojska Polskiego 28a, 83-110 Tczew, tel. (58) 531 46 26,

Województwo warmińsko-mazurskie:

Baza noclegowa:

- „Wodnik” Elbląg ul. Radomska 29, tel. 055 232 67 20, www.jachtklub.elblag.pl,
- Hotel „Srebrny Dzwon”**** Kadyń 31, tel. 055 231 34 34, www.srebrnydzwon.pl,
- Pokoje gościnne „Sami Swoi” Tolkmicko ul. Świętojańska 48/1, tel. 055 231 65 81,
- Hotel „Kopernik”*** Frombork ul. Kościelna 2, tel. 055 243 72 85, www.hotelkopernik.com.pl,
- Hotel „Warmia”*** Braniewo ul. Gdańska 18, tel. 055 243 93 53, www.hotel-warmia.pl,
- „Dom Rybaka” Stara Pasłęka 9, tel. 055 241 90 88, www.domrybaka.com.pl

Baza gastronomiczna:

- „Admirał” Elbląg Bulwar Zygmunta Augusta, tel. 055 642 30 31,
- „Sami Swoi” Tolkmicko ul. Świętojańska 48/1, tel. 055 231 65 81,
- „Akcent” Frombork ul. Rybacka 4, te. 055 243 72 75,

Mariny, przystanie:

- Przystań Jacht Klub Elbląg ul. Radomska 29, tel. 055 232 67 20, www.jachtklub.elblag.pl,
- OSW „Fala” Elbląg ul. Wybrzeże Gdańskie 1, tel. 0 667 127 367,
- HOW „Bryza” Elbląg ul. Portowa 2, tel. 0 502 101 142, www.bryza.elblag.pl,
- „Srebrna Riwiera” Kadyń, tel. 055 231 34 34,
- Port UM Tolkmicko ul. Parkowa 1, tel. 055 231 66 14,
- Port Frombork ul. Portowa 2, tel. 055 243 72 19,

Pomoc wodniacka:

- Służba Asekuracji i Ratownictwa na Zalewie, Tolkmicko ul. Parkowa 1, tel. 055 231 61 55, 0 505 050 995, 0 505 050 987 (całodobowo),

Informacja turystyczna:

- Elbląg – Brama Targowa ul. Stary Rynek tel. 055 611 08 20, www.ielblag.pl,
- Tolkmicko ul. Świętojańska 1, tel. 055 231 61 82, www.tolkmicko.com.pl,
- Frombork ul. Portowa 4, tel. 055 243 70 52, www.frombork.pl,
- Braniewo ul. Katedralna 7, tel. 055 644 33 03, www.braniewo.pl,

DANE TELEADRESOWE URZĘDÓW MARSZAŁKOWSKICH I PEŁNOMOCNIKÓW DS. MDW E 70

Urząd Marszałkowski Województwa Zachodniopomorskiego,
70 – 540 Szczecin, ul. Korsarzy 34
Biuro Gospodarki Morskiej w Departamencie Infrastruktury,
tel. 091 481 50 75,
www.um-zachodniopomorskie.pl,

Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego,
65 – 057 Zielona Góra ul. Podgórna 7,
Departament Gospodarki i Infrastruktury, tel. 068 456 55 24,
www.lubuskie.pl,

Urząd Marszałkowski Województwa Wielkopolskiego,
61 – 713 Poznań Aleja Niepodległości 18
Departament Rolnictwa i Rozwoju Wsi, tel. 061 64 75 250,
www.umwww.pl,

Urząd Marszałkowski Województwa Kujawsko – Pomorskiego,
87-100 Toruń ul. M. Skłodowskiej-Curie 73,
Departament Planowania Strategicznego i Gospodarczego,
tel. 056 656 10 97,
www.kujawsko-pomorskie.pl,

Urząd Marszałkowski Województwa Pomorskiego,
80 – 810 Gdańsk ul. Okopowa 21/27,
Biuro Rozwoju Dróg Wodnych, tel. 058 32 68 170,
www.woj-pomorskie.pl,

Urząd Marszałkowski Województwa Warmińsko-Mazurskiego,
10 – 562 Olsztyn ul. Emilii Plater 1,
Biuro Regionalne w Elblągu ul. Czerwonego Krzyża 2,
tel. 055 232 67 76,
www.warmia.mazury.pl,

Wydano na zlecenie marszałków sześciu województw
Opracowanie tekstów:

Województwo zachodniopomorskie: Ewa Madaj, Wydział Turystyki, Gospodarki i Promocji, Biuro Turystyki,

Województwo lubuskie: Aleksander Jodkowski, Wydział Turystyki,

Województwo wielkopolskie: Andrzej Kaleniewicz, Departament Turystyki,

Województwo kujawsko-pomorskie: Ewelina Babicka, Wydział Strategii i Planowania Regionalnego,

Województwo pomorskie: Rafał Wasil, Biuro Rozwoju Dróg Wodnych,

Województwo warmińsko-mazurskie, wprowadzenie: Jerzy Wcisła, Regina Czymbor, Biuro Regionalne w Elblągu

Wydawnictwo URAN
ISBN 83-601-38-23-0
ISBN 978-83-60138-23-6

